

MEMORIAL

General Marii Wittek

Oprac. B. Rojch - 2014

ZMP   ZW
Zaw

Adres córki:

Hennika Czaplak

42-400 Zawiercie

brak zdjęć

++¹⁹⁴²

BRZOZOWSKA Konstancja

z d. Ciszewska

34 / W
1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

T. 34/WSK

BARCZOWSKA Konstancja
z d. Ciszeńska

I. Materiały dokumentacyjne

- ✓ I/1 – relacja właściwa k. 6, s. 1-8
✓ I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora k. 2, s. 1-2
I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

- III/1 – dot. rodziny relatora —
III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945) —
III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —
III/5 – inne... —

✓ IV. Korespondencja ✓

✓ V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] k 4

VI. Fotografie *brak*

I Materiały dokumentacyjne

1974-75

II. - Relacja wstępująca sporządzona przez H. Czaplę, 3k., s. 1-5,
mps, mps,

- odpisy relacji H. Czaplę sporządzony przez N. Bartkiewicz, ¹⁹⁷⁵ mps,
k. 1. s. 6

- relacja sporządzona przez A. Korycińską na podstawie
sylwetki skreślonej przez H. Czaplę, mps (kopia), ¹⁹⁷⁸ k. 1, s. 7-8, A-4
zaznaczenie k. 6. s. 8.

SYLWETKA KONSTANCJI BRZOSOWSKIEJ

osłonka Ruchu Oporu

ARCHIWUM
w Zakładzie
59 / 88
złoty

Konstancja Brzosowska z domu Ciszewska urodzona 10.02.1888 r. w Miechowie, *córka Teofila i Katarzyny H.*
Zamieszkała w Zawierciu, ul. 11-go Listopada 18 /przed i w okresie wojny/ przy ul. Miedziałkowskiego 10 - po wojnie.
Wdowa - mąż - Wawrzyniec, zmarł w okresie okupacji dnia 3.11.42 w Zawierciu.

Matka osworga dzieci.

Konstancja Brzosowska - wielkiego serca i dobroci, wspierała Matka i Polka - z chwilą utraty niepodległości i w związku z powstającym ruchem konspiracyjnym - zostaje zaprzysiężonym osłonkiem organizacji konspiracyjnej Związek Walki Zbrojnej na terenie Zawiercia.

Pracuje obowiązkowo kierownika skrytka
~~Pracuje obowiązkowo kierownika skrytka~~
Obwodem ZWZ Zawiercie, a Inspektoratem Zagłębiowskim w Sosnowcu. Niezależnie od tego jest kolporterem tajnej gazетки "Płomień", wychodzącej w Zawierciu od listopada 1939 r.

W życiu codziennym wykazuje zdecydowaną postawę społeczną i patriotyczną. Dzięki Jej inicjatywie i pomocy otrzymują pracę niektórzy młodzi ludzie, unikając tym samym wywiezienia na roboty do Niemiec.

Przez lata okupacji posyła paczki żywnościowe do Oflagu dwu zupełnie obcym polskim oficerom, przebywającym w niewoli - w wyniku klęski wrześniowej, których adresy w tym celu zdobywa.

W dniu 19.10.1940 r. zostaje aresztowana w związku z "Płomieniem" i wywieziona do więzienia śledczego w Opolu.

Tutaj dzięki dzielnej postawie trzyma się mocno w śledztwie zakodczonym pomysłem.

Zostaje zwolniona z więzienia z obowiązkiem stałego meldowania się na gestapo po dwa razy w tygodniu do końca wojny. Jako spalona zarządzeniem organizacji zaprzestaje prowadzenia skrytka pocztowego i zostaje używana tylko do doraźnych poleceń.

W tym czasie dokonuje poważnego czynu.

Wraz ze swym synem - 17-letnim Januszem likwiduje tajne dokumenty w zdekonspirowanym mieszkaniu szefa oddziału organizacyjnego ZWZ Obwód Zawiercie, uwalniając w ten sposób organizację od wykrycia przez gestapo.

Mieszkanie to na skutek aresztowania prawie całej rodziny

/ 5 osób / było pod ciągłym "okiem" gestapo, które po wielokroć razy penetrowało w nim każdy kąt, stąd ogromne niebezpieczeństwo wytropienia dokumentów organizacyjnych.

Dane o miejscu ich ukrycia zdobyła K. Brzosowska w czasie widzenia w więzieniu ze wspomnianym wyżej szefem oddziału organizacyjnego.

Konstancja Brzosowska nie tylko sama służyła Ojczyźnie. Swoich osworo dzieci wychowała na ludzi prawych, oddanych Polsce.

Troje z nich - te aktywni członkowie organizacji młodzieżowej - Związek Harcerstwa Polskiego.

- Córka Henryka lat 27.- pdhm.- komendantka Hufca Żeńsk.Harc. w Dąbrowie Górniczej.
- Syn Edysław - harcersz R.P. w okresie szkolnym - drużynowy drużyny harcerskiej w Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych w Katowicach.
- Syn Janusz H.O. - drużynowy 28 ZHP w Zawierciu.
- Córka Jadwiga - harcerka bez funkcji.

Wszyscy oni wnieśli swój wkład w walkę z barbarzyńskim okupantem.

25-letni syn Edysław - stał się ofiarą pierwszej masowej zbrodni hitlerowskiej na ziemi polskiej w dniu 27-XII-1939 r. w Wawrze k/ Warszawy, rozstrzelany w liczbie ponad 100 męczozym.

Córka Henryka Czapla - łączniczka EWE oraz współinicjator-ka i kolporterka tajnej gazетки "Płomień" w Zawierciu, aresztowana w dniu 1. 10. 1940 r. przeszła długą drogę męczeństwa i tułaoski poprzez więsienia i obóz w Oświęcimiu - Brzesinoc.

Mąż Jej - Stanisław Czapla - szef oddz. organ. EWE Obwód Zawiercie - jeden z organizatorów i członek komitetu redakcyjnego tajnego pisma "Płomień" w Zawierciu, zmarł w Oranienburgu /Bachsenhausen/ w dniu 15. 07. 1942 r. przed rozprawą sądową w Berlinie, gdzie oszekała Go kara śmierci przez ścięcie.

Córka Jadwiga - łączniczka EWE Obw. Zawiercie. Stosunkowo krótko pełniła swą funkcję, gdyż po wyjściu za mąż i wyjeździe do Warszawy, musiała zająć się wychowaniem przybyłych na świat dwóch synków.

Syn Janusz - lat 17 swą służbę dla Polski oohotnioczo rozpoczął już w kampanii wrześniocwej w Zgrupowaniu Stalowa Wola, gdzie pełnił funkcję łącznika - swiadowcy w osobistej dyspozycji p. Pułkownika Trzebuni - dowódcy zgrupowania, przez którego został przyjęty do wojska.

W chwili niewoli staje się czynnym członkiem Ruchu Operu. Walczy w szeregach - Grupy Dywersyjne EWZ a następnie AK na terenie Warszawy i Województwa Warszawskiego.

Walczy w Powstaniu Warszawskim.

Po upadku powstania jako jeńiec przebywa w niewoli.

Po powrocie do kraju jest czynnym i aktywnym członkiem szeregu organizacji społecznych i członkiem PPS a następnie PZPR. Jest członkiem swychajnym ZBOWID.

Te krótkie, proste fakty relacjonujące udział dzieci - Konstancji Brzozowskiej w walce z hitlerowskim okupantem przy okazji kreślenia Jej sylwetki - stanowią wyraz wychowania, jaki dał im dom rodziny, którego duszą była wspaniała Matka.

K. Brzozowska unosiła dzielnie krzyż jaki zgotowała NIKI Jej niewola. Serce Matki przez wszystkie lata okupacji, porażony od tragedii wawerskiej było w ciągłym lęku i niepokoju o los swych syjących, walczących i cierpiących dzieci.

Nie jeden raz przemoczona, zsiębnięta, głodna, wystawała odważnie pod murami więzień - by przemyśleć paczkę swej córce, podać kawałek chleba więźniom.

Ratowała w chwilach głodu w niewoli powstaniowej swego syna Janusza skromnymi paczkami, zawierającymi podstawę życia - chleb. Często była głodna sama, bo racje żywnościowe szły do paczek dla dzieci, oraz jej córce. Ha.

Nie ustawała na chwilę w pracy dla Polski i swych bliskich. Gestapo przykuło Ją do Zawiercia, z którym po śmierci męża, chociaż chwilowo, chciała się rozstać - niestety nie pozwolono.

Stały marsz do gestapo, niepewność powrotu do domu, wieczne dręczenie opinii, że tych podejrzanych, niebezpiecznych, czeka zawsze coś najgorszego, wymagało dużego hartu i dzielności, by nie tylko utrzymać się w równowadze, ale czuć się potrzebną, czynną i uczynną.

Jej bohaterka, pełna czaru, piękna fizycznie i duchowo postać pozostanie na zawsze w pamięci nie tylko dumnych ze swej Matki i Patriotki - dzieci, lecz wszystkich, którzy byli Jej bliscy lub Ją znali.

Udręczone serce rozstało się ze światem w Wolnej Ojczyźnie w dniu 15 Lipca 1972 roku w Zawierciu - niedaleko od Jej całego życia.

Henryko Czapla z d. Brzozowsko.

Informuję, że relacja w OWS. 11 40 tyż. dziennikowo słu komsp. K. Brzozowski znajduje notatki, drzemie w publikacji "Podziemny Śląsk" nr 5, str. 64 i 67 oraz szeregościowej w postaci dokumencie, jakim jest osajadawem Ko-meandomto Obwo-du z H. W. Zawiercia ppTK dypl. 22 40 40 ze fa. Stabosze 40 Kiego, pseud. "Torun" z dn. 11.7.65.

Henryko Czapla.

Relacja uinieszę dot. mojej mamy mogą pokmerde:

- 1. Anna Przybyłowa, Zawiercie, ul. Sądowej 18/11. Zawiercie, 4.12.1974.
- 2. Maria Markiewicz, Zawiercie, Piłsud. H. H. Czapla.

orka, zom a w Zawierciu, 15.12.1974

Henrykam

Dolm's

Henryka Czapla
Niedziałkowskiego 10
42 400 Zawiercie

Warszawa, 1.02.1975r.

Szanowana Pani!

Załącznik do sylwetki ś. p. Konstancji Brzozowskiej.

Zgodnie z życzeniem Sz.Pani przesyłam w załączeniu dwie odbitki na kserografie dowodu "Oświadczenie świadka" odnośnie pracy konspiracyjnej ś.p. Konstancji Brzozowskiej. Oświadczenie było wydane przez mgr Słaboszewskiego Józefa, pseud. "Toruń", Katowice dn 11 lipca 1966r.

Równocześnie podaję potrzebne informacje.

1. S.p. Konstancja Brzozowska została zaprzysiężona w listopadzie 1939r. w Zawierciu przez szefa Oddz.I ZWZ Obwód Zawiercie ś.p.Zygmunta Majewskiego, ówczesnego kierownika Wydz.Meldunkowego/ewidencji ludności/w Magistracie w Zawierciu. lud-
2. Kontaktowała się z szefem Oddziału I-go t.j. z Zygmuntem Majewskim do wiosny 1940r., od wiosny tegoż roku ze Stanisławem Czaplą, który objął szefostwo Oddziału I-go.
3. Szef Oddziału I-go I-go był jej przełożonym, a więc do wiosny 1940r. ś.p. Zygmunt Majewski, od wiosny ś.p.Stanisław Czapla.
4. Ewakuowała mieszkanie szefa Oddziału I-go Obwodu ZWZ Zawiercie ś.p. Stanisława Czapli w Zawierciu, Niedziałkowskiego nr.19 /przed wojną ul. nazywała się Szymańskiego 19, ja tam mieszkałam przyp.M.Markiewicz/. Było to po jej zwolnieniu z więzienia śledczego w Opolu, które miało miejsce w dniu 1-go listopada 1940r.
5. Szefem Oddziału I-go Obwodu ZWZ Zawiercie był jak wyżej podano: do wiosny 1940r.Zygmunt Majewski od wiosny 1940r. Stanisław Czapla.
6. Ważne dokumenty konspiracyjne, wydobyte z ukrycia w domu szefa Oddziału I-go ś.p. Stanisława Czapli - zostały natychmiast dla bezpieczeństwa spalone.
Dom był zagrożony, obserwowany i nachodzony przez gestapo, stąd żadnej pewności nie było, że opuszczając go wraz z 17-letnim synem Januszem nie wpadną w ręce gestapo.

podpis

Henryka Czapla /córka/

*Dolm's sponpohita M. Markiewicz
Zawiercie, 28.2.1975r.*

- 3 -

rel 58/6

Relacja

uczestniczki Ruchu Oporu

I. Dane osobiste:

1. Konstancja Brzozowska z domu Ciszewska
2. ur. 10 lutego w Miedźchowie
3. córka Teofila i Katerzyny
4. mąż zmarł 3.11. 1942r. w Zawierciu - czworo dzieci
- 5.
6. adres okupacyjny Zawiercie, ul. Władziałkowskiego 10
/ przed wojną ul. Szymańskiego 19/

II. Okres przed 1939r.:

1. gospodyni domowa, wychowanie 4 dzieci - c. Henryka i Jadwiga, s. Zdzisław i Janusz
2. Konstancja i jej dzieci były czynne w ZNP

III. Okres okupacji:

- 1.
2. Zamieszkiwana członkini ZWK Obw. Zawiercie od 1 listopada 1939r. przez szefa ODDZ. I Br. Zygmunta Majewskiego, ówczesnego kierownika wydziału meldunkowego w Zawierciu. Kontaktowała się z Zygmuntem Majewskim do wiosny 1940r., od wiosny ze Stanisławem Czaplą jej przełożonym.
2. Kierowała skrzynką przerzutową Obwodu ZWZ Zawiercie. Kolportowała gazetkę "Płomień" od XI 1939r. do IX 1940r.. W związku z tym została aresztowana 11.10.1940r., wywieziona do więzienia śledczego w Opolu. Po 2-ech miesiącach została zwolniona z obowiązkiem stałego meldowania się w Gestapo.
3. Jako spalona została zwolniona z funkcji ZWZ/skrzynka przerzutowa. Po zwolnieniu jej z więzienia wydała i spaliła ważne dokumenty z mieszkania aresztowanego Stanisława Czapli wraz 17 synem Januszem/. Ucałowała przez to organizację ZWZ od wykrycia przez Gestapo /aresztowano 5 osób z ZWZ niezależnie od ilości aresztowanych za działalność redaktorów i kolporterów gazetki "Płomień" o miejscu ukrycia dokumentów powiadomił ją Stanisław Czapla w więzieniu. Dom Stanisława Czapli był kilkakrotnie przeszukiwany przez Gestapo i stale obserwowany.
4. Konstancja Brzozowska miała zakaz wyjazdów z Zawiercia. Mimo to potrzebowała organizować pomoc dla więzionych.
5. Cała rodzina była czyż nie zaangażowana w pracę konspiracyjną:
  - córka Henryka, z ona Stanisława Czapli, nauczycielka przed wybuchem wojny hufcowa w Dąbrowie Górniczej, współinicjatorka i kolporterka gazetki "Płomień" została aresztowana 1.X.1940r. Więzienia: Lubliniec, Opole, obóz koncentracyjny w Oświęcimiu-Brzezince.
  - zięć Stanisław Czapla nauczyciel członek redakcji "Płomień" i szef sztabu ZWZ Obw. Zawiercie zginął w obozie konc. Sachsenhausen 15.07 1942r., krótko przed rozprawą w Berlinie, gdzie czekał na niego wyrok śmierci.
  - syn Zdzisław - rozstrzelany 27.XII, 1940r. w Wawrze / 100 męczył
  - córka Jadwiga łączniczka Obwodu ZWZ Zawiercie krótko po zamążróżnięiu wyjechała do Warszawy /dwoje dzieci/
  - syn Janusz l. 17, kampania wrzesniowa, łącznik zgrupowania Stalowa wola zwiadowca do osobistej dyspozycji płk Trzebuś, dcy

z grupowania. Działalność w szeregach Wywrotkowych ZAZ, następnie AK w Warszawie. Jeden z uczestników powstania warszawskiego.

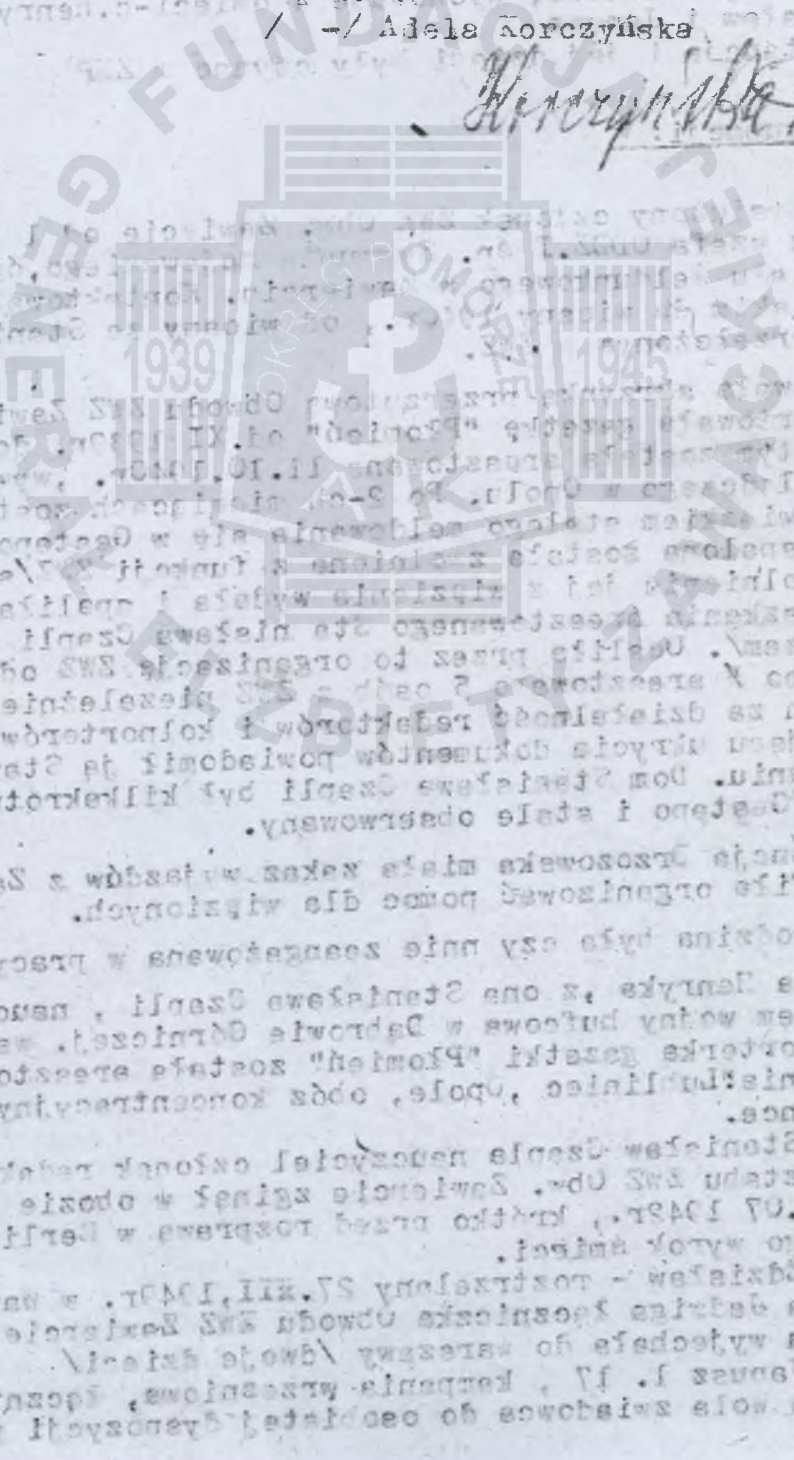
Źródła: Relacje opracowane przez córkę Henrykę Czaplówą i Marię Markowską ZBOWID Zawiercie.
Zaświadczenie ptk Józefa Słaboszewskiego ps. "Toruń" z dnia 11.VII. 1965r.
Zygmunt Walter Janke s. 64 i 67 "Podziemny Śląsk"
Materiały z archiwum dr hab. Elżbiety Zawackiej

Katowice, dnia 10 lutego 1978r.

Opracowała na podstawie źródeł:

Adela Korczyńska

Adela Korczyńska

uczestniczki Ruchu Oporu

I. Dane osobiste:

1. Konstancja Orzozowska z d. Ciszewska
2. ur. 10 lutego w Biechowie
3. córka Teofila i Katarzyny
4. małżonek 3. 11. 1942r. w Zawierciu - oswoje dzieci
- 5.
6. adres okupacyjny Zawiercie, ul. Ni działkowskiego 10
/przed wojną ul. Szymańskiego 19/

II. Okres przed 1939r.:

1. gospodarstwo domowe, wychowanie 4 dzieci - c. Henryka i Jadwiga, s. Zdzisław i Janusz
2. Konstancja i jej dzieci były czynne ZHP

III. Okres okupacji:

- 1.
2. Samowolny członek ZWK Obr. Zawiecie od 1 listopada 1939r. przez szefa Oddz. I Obr. Zawiant. Majewskiego, ówczesnego kierownik wydziału meldunkowego w Zawierciu. Kontaktowała się z Zygmuntem Kojewskim do wiosny 1940r., od wiosny ze Stanisławem Czaplą jej przełożonym.
2. Kierowała skrzynką przerzutową Obwođu ZWZ Zawiercie. Kolportowała gazetkę "Płomień" od XI 1939r. do IX 1940r.. W związku z tym została aresztowana 11.10.1940r., wywieziona do więzienia śledczego w Opolu. Po 2-3 miesiącach została zwolniona z obowiązkiem stałego meldowania się w Gestapo.
3. Jako spalona została zwolniona z funkcji ZWZ/skrzynka przerzutowa. Po zwolnieniu jej z więzienia wysłała i spaliła ważne dokumenty z mieszkania aresztowanego Stanisława Czaplę wraz 17 synem Januszem/. Uceliła przez to organizację ZWZ od wykrycia przez Gestapo /aresztowano 5 osób z 303 niezależnie od ilości aresztowanych za działalność redaktorów i kolporterów gazetki "Płomień" o miejscu ukrycia dokumentów powiadomił ją Stanisław Czaplę w więzieniu. Dom Stanisława Czaplę był kilkakrotnie przeszukiwany przez Gestapo i stale obserwowany.
4. Konstancja Orzozowska miała zakaz wyjazdów z Zawiercia. Mimo to potrafiła organizować pomoc dla więzionych.
5. Cała rodzina była czy nie zaangażowana w pracy konspiracyjnej
  - córka Henryka, z one Stanisława Czaplę, nauczycielka przed wybuchem wojny hufcowa w Dąbrowie Górniczej, współinicjatorka i kolporterka gazetki "Płomień" została aresztowana 1.X.1940r. Więzienia: Lu liniec, Opole, obóz koncentracyjny w Oświęcimiu-Brzezince.
  - zięć Stanisław Czaplę nauczyciel członek redakcji "Płomień" i szef sztabu ZWK Obr. Zawiercie zginął w obozie konc. Sachsenhausen 15.07 1942r., krótko przed rozprawą w Berlinie, gdzie czekał na niego wyrok śmierci.
  - syn Zdzisław - rozstrzelany 27.XII, 1940r. w Wawrze / 100 męczy
  - córka Jadwiga łączniczka Obwođu ZWZ Zawiercie krótko po zamążpójściu wyjechała do Warszawy /dwoje dzieci/
  - syn Janusz l. 17, kompania wrzesniowa, łącznik zarumowania Stalowa wola zwiadowca do osobistej dyspozycji płk Trzebuni, dcy

8/

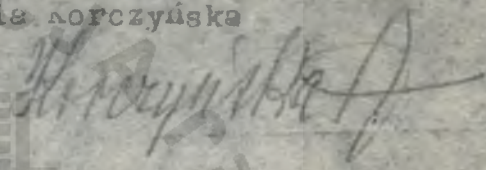
z grupowania. Działał w szeregach dywersyjnych ZWZ, następnie AK w Warszawie. Jenież po udziale w powstaniu warszawskim.

Zrodła: Relacje opracowane przez córkę Henrykę Czerłową i Marię Markowską Zbawid Zawiercie.
Zaswiadczenie ptk J6 zefa Słaboszewskiego ps. "Toruń" z dnia 11.VII. 1965r.
Zygmunt Walter Janke s. 64 i 67 "Podziemny Slack"
Materiały z archiwum dr hab. Elżbiety Zawackiej

Katowice, dnia 10 lutv 1978r.

Opracowała na podstawie źródeł:

Adela Korczyńska

I/2 Dokumenty

- Oświadczenie Świadka J. Stabonenskiego^{in.} „Toruń”, Katowice 1966,
mps (kopia), k. 2, 1-2

Mgr. Słaboszewski Józef, pseud. "Torun" Katowice, dnia 11 lipca 1978 r. 66

Katowice, ul. Astrów 7, m. 6
(Nazwisko, imię, pseudonim i adres
wydającego oświadczenie)

(miejscowość)

59 86

Oświadczenie świadka

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia formację wojskową, (od — do): Związku Walki Zbrojnej - Armii Krajowej
świadomy(a) odpowiedzialności, wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość po-
danych niżej przeze mnie faktów, legitymujący się dowodem osobistym: seria i numer .....
wydanym dnia ..... 19..... r. przez: .....

oświadczam,

że Ob. Brazowska Konstancja syn (córka) .....
urodz. dnia 10 lutego 1938 roku w Miechowie
jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obo-
zu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się
z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): Związku Walki Zbrojnej
i więzień więzienia w Opolu w tym charakterze od listopada 1939 r

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim ..... i pełnił(a)
funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w okresie
bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w ja-
kich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czym dowództwem, kierownictwem, udział
w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany
Od listopada 1939 r. do 11 października 1940 r. peł-
i czasokres od — do): niła obowiązki kierownika skrzynki przeterminowej
poczty między Obwodem Zawiercie a Inspektoratem Zagłębiowskim w So-
snowcu. Niezależnie od tego zajmowała się kolportażem prasy konspi-
racyjnej "Płomień". Aresztowana 11 października 1940 r. pod zarzutem
kolportażu prasy konspiracyjnej została zwolniona w dniu 1 listopada
1940 r. na skutek odwołania poprzednich, prawdziwych zresztą zeznań,
aresztowanych uprzednio współpracowników w czasie konfrontacji. Po
wyjściu z więzienia musiała się do końca wojny meldować na Ge-Sta-Po
i jako "spalona" otrzymała zakaz kontaktowania się z komórkami orga-
nizacyjnymi. Tym niemniej po pewnym czasie była używana do przenosze-
nia wiadomości niepisanych. Uratowała ważne dokumenty konspiracyjne
przed wpadnięciem w ręce Ge-Sta-Po, wynosząc je z zagrożonego i zde-
konspirowanego mieszkania aresztowanego Szefa Oddziału Organizacyj-
negu Obwodu, tak że rewizja ich już nie odnalazła. Powyższe dane są

Jeśli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkow-
znane z racji pełnienia przeze mnie w tym czasie funkcji Komendanta
skiej ..... wydanej przez Zarząd Okręgu w .....

Obwodu Zawiercie od listopada 1939 r. do lutego 1941 r.
Własnoręczność podpisu stwierdza się: Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem
Mgr. Słaboszewski Józef ppłk. dypl.
nr. legitymacji 046738 rez.
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)

Pieczeń okrągła Związku
Bojowników o Wolność i De-
mokrację, Zarząd Okręgu Katowice
(pieczęć i podpis odpowiednich władz
lub Zarządu ZBoWiD)

Podpis niezbytelnny

59 81

Oświadczenie świadka

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia formację wojskową, (od — do): Związku Walki Zbrojnej - Armii Krajowej

świadomy(a) odpowiedzialności, wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość po-
danych niżej przeze mnie faktów, legitymujący się dowodem osobistym: seria i numer .....

.....
wydanym dnia ..... 19..... r. przez: .....

oświadczam,

że Ob. Branzowska Konstancja syn (córka) .....

urodz. dnia 10 lutego 1938 roku w Miechowie

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obo-
zu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się

z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): Związku Walki Zbrojnej

i więzień więzienia w Opolu w tym charakterze od listopada 1939 r

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim ..... i pełnił(a)
funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w okresie
bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w ja-
kich był(a) oddziałach, grupach, placówkach pod czym dowództwem, kierownictwem, udział
w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany

Od listopada 1939 r. do 11 października 1940 r. peł-
nił czasokres od — do): niem obowiązków kierownika skrzynki pocztowej

poczty między Obwodem Zawiercie a Inspektoratem Zagłębiowskim w So-
snowcu. Niezależnie od tego zajmowała się kolportażem prasy konspi-
racyjnej "Płomień". Aresztowana 11 października 1940 r. pod zarzutem
kolportażu prasy konspiracyjnej została zwolniona w dniu 1 listopada
1940 r. na skutek odwołania poprzednich prawdziwych zeznań, zresztą zeznań,
aresztowanych uprzednio współpracowników w czasie konfrontacji. Po
wyjsciu z więzienia musiała się do końca wojny meldować na Ge-Sta-Po
i jako "spalona" otrzymała zakaz kontaktowania się z komórkami orga-
nizacyjnymi. Tym niemniej po pewnym czasie była używana do przenosze-
nia wiadomości niepisanych. Uratowała ważne dokumenty konspiracyjne
przed wpadnięciem w ręce Ge-Sta-Po, wynosząc je z zagrożonego i zde-
konspirowanego mieszczenia aresztowanego Szefa Oddziału Organizacyj-
negu Obwodu, tak że rewizja ich już nie odnalazła. Powyższe dane są

Jeśli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkow-
znaną z racji pełnienia przeze mnie w tym czasie funkcji Komendanta
skiej ..... wydanej przez Zarząd Okręgu w .....

Obwodu Zawiercie od listopada 1939 r. do lutego 1941 r.
własnoręczność podpisu stwierdza się: Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

Pieczęć okrągła Związku
Bojowników o Wolność i De-
mokrację, Zarząd Okręgu Katowice
(pieczęć i podpis odpowiednich władz
lub Zarządu ZBoWiD)

Mgr. Słaboszowski Józef ppłk. dypl.
nr. legitymacji 046738 rez.
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)

Podpis nieczytelny

IV. Korespondencja:

- Odręczny list Henryki Szapli do E.2. z dn. 1.02. 1975r.
u uzupełniających informacje do relacji Konstancji Brozowskiej.
Rkp. A-4. k.1.s.2.

Henryka Czapła,
Świdwiańkowskiego 10
42-400 Ławernice.

Warszawa, 1.02.1975r.

59 Śc

Szanowna Pań!

Załącznik do sylwetki
s.p. Konstancji Brzozowskiej.

Zgodnie z życzeniem Sz. Państwa przesyłam w załączeniu dwie
odbitki na kserografie dowodu „oswiadczenie świadka”
odnośnie sprawy Konspiracyjnej s.p. Konstancji Brzozowskiej.
Oswiadczenie było wydane przez mgr Staboszewskiego Józefa,
pseud. „Toruń”, Katowice, dn. 11 lipca 1966 r.
Równocześnie podaję potrzebne informacje.

1. S.p. Konstancja Brzozowska została zaprzysiężona w listopadzie
1939 r. w Ławernicy przez szefa Oddziału I-go z. h. z. Obwód Ławernice
s.p. Zygmunta Majewskiego, ówczesnego kierownika Wydziału Meldun-
kowego (Ewidencji ludności) w Magistracie w Ławernicy.
2. Kontaktowała się z w/w szefem Oddziału I-go t.j. z Zygmun-
tem Majewskim do wiosny 1940 r., od wiosny tegoż roku ze
Stanisławem Czapłą, który objął szefostwo Oddziału I-go.
3. Szef Oddziału I-go był jej przełożonym, a więc do wiosny
1940 r. s.p. Zygmunt Majewski, od wiosny s.p. Stanisław Czapła.
4. Ewakuowała mieszkać szefa Oddziału I-go Obwodu z. h. z. Ła-
wernice s.p. Stanisława Czapła w Ławernicy, Świdwiańkowskie-
go nr. 19. Było to po jej zwolnieniu z więzienia śledczego w Opo-
lu, które miało miejsce w dn. 1-go listopada 1940 r.
5. Szefem Oddziału I-go Obwodu z. h. z. Ławernice był jak wyżej
podano: Do wiosny 1940 r. s.p. Zygmunt Majewski
od wiosny 1940 r. s.p. Stanisław Czapła.

6. Inne dokumenty konspiracyjne, wydobyte z ukrycia. w domu
Szefa Oddziału I-go s.p. Stanisława Czapła - zostały natych-
miast dla bezpieczeństwa spalone.

Gom był zagrożony, obserwowany i nadzorowany przez
gestapo, stąd żadnej pewności nie było, że opuszczając go
wraz z 17-letnim synem Januszem, nie spadną w ręce
gestapo.

Henryko Czapła (córka)

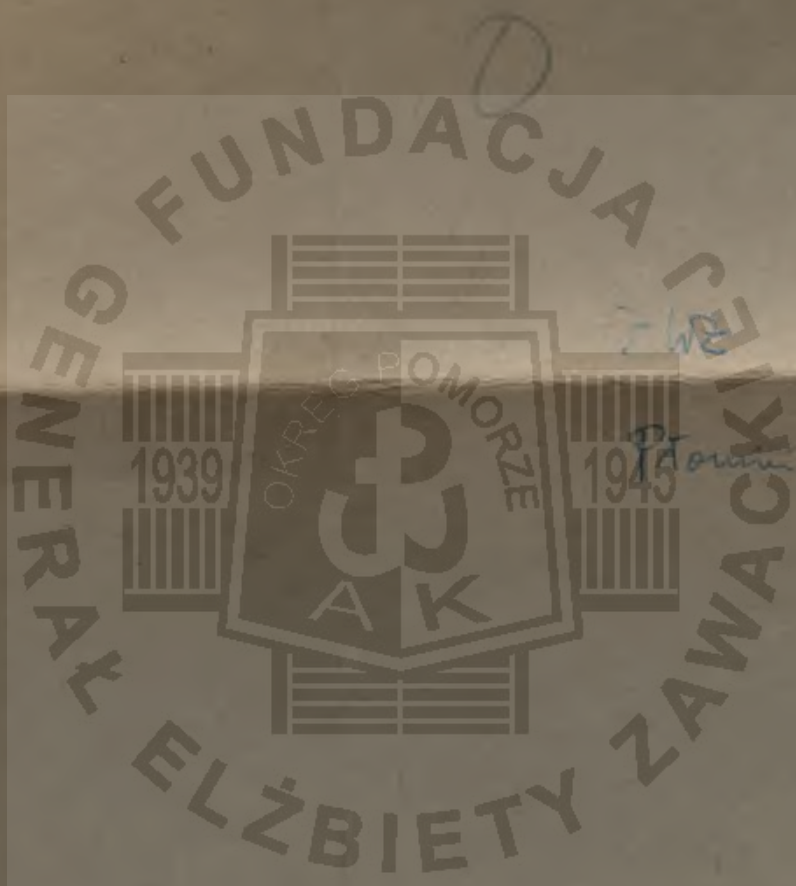
Przy okazji wprzejmnie zawiadomiam, że sio "osiadłe" w
siołku "mam w domu w Ławercu, a chwilowo przebywam
w Warszawie, proszę więc wraz z informacją do. z. p.:-

H. Czapła.

Brzozowska Konstancja

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej
por. 59 Słask
data wpływu 1976

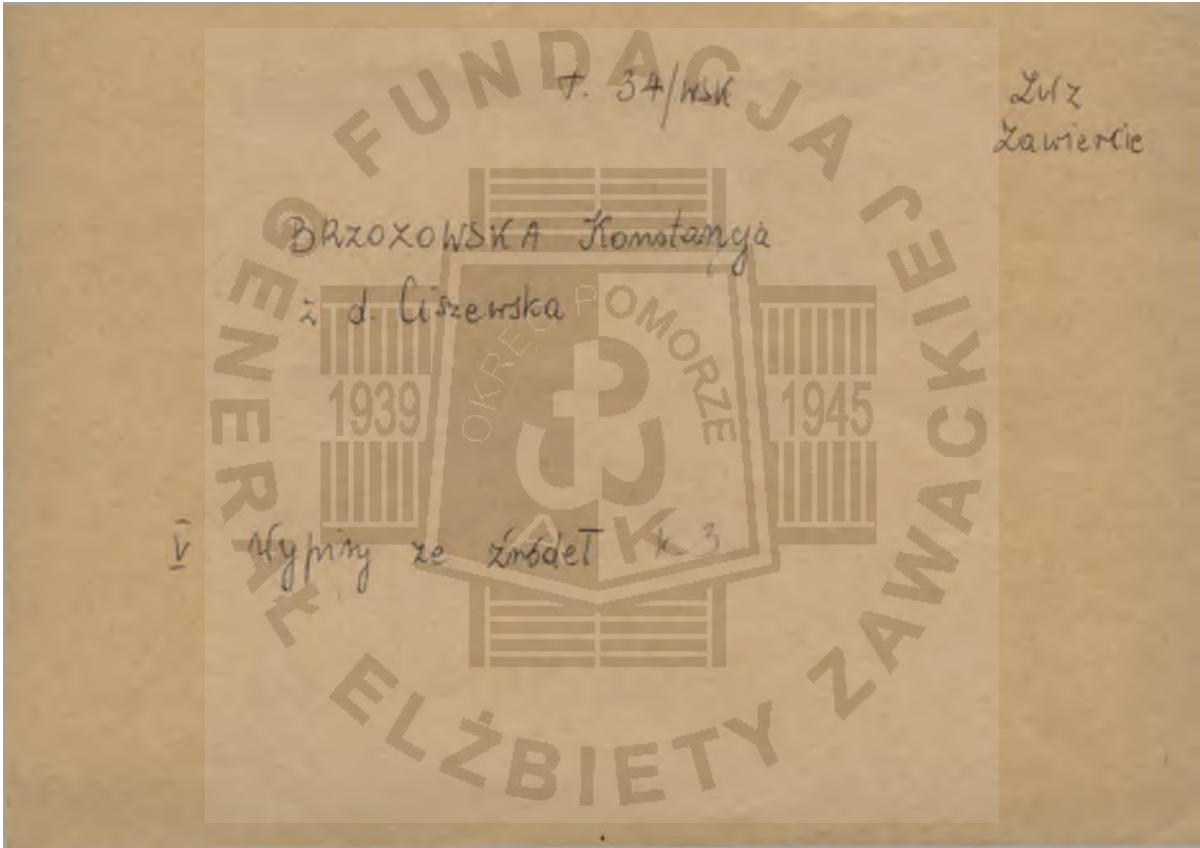

Zawackiej

Zawackiej

Brzozowska Konstancja

Zwólka Osiedlenie Graboszewskiego, Tam nie
myślenie K. B. nostronij skreślona przez cary K. Crapla

okupacja

Komunikacja

Zaproszenia XI 39 przez Z. Kujawskiego
XI 39 - XI 40 Kujawskiego skrytka posta-
rowy między osobami Zarivici a m. p. Sosnowic
Kielportarka, Płominia od XI 39
wzrostem i samopomocą spot, chłoni m. p. odnie przed
wypisaniem; pomyła paszli do oflagu 2 ofie.

ewent XI 40.
w. w. w. z
Płominia
w. w. w. do oflagu

zwolnienie 1 XI 40 (skautowam z mig w wj-
zicim odwołali zemanie
Spalone mimo to była wywane do prus-
szenia wiadomości nie pisany do. Uratowała wasm
dokumenty wywołane je przed upadkiem z zapro-
żonego lokalu (życie Stanisława Crapla)

nr 59/56

1 . . . . . 2 . . . . . 3 . . . . .

4 Brzozowska Konstancja 5

6 7

8 9

10 Lawiercie 11 Arentowane we wrześniu 1940r. Nie wiadomo, czy

12 Janke Z. W. "Podziemny głos" 2 tyty.

Str. 65 B. K. w obwodzie ZWZ Lawiercie stanowiła

" 67 Skrypkę Technosci przy ul. Fabrycznej 7

10 związku z wydaniem gazety konspiracyjnej

"Płomień" arentowano redaktorów wraz z całą

redakcją i tycią kolportażu.

3/ rel 59/SŁ 262/17K
Przeora wsi Rous Janca
Zawiszc
matka Czapla Henryk
i Wykorski Janina
rel 59/SŁ
winnianie Zygmunt Podk. Śl. nr. 65, 67
pawłowa "Sybille" dat 2 cześć Henryk
pauz Marysia Marcin woz
mękar loski Polny
1939 1945
AK
ELŻBIETY ZAWA

pl. A.P.

T 34 / WSK

WSK
Zamęcie

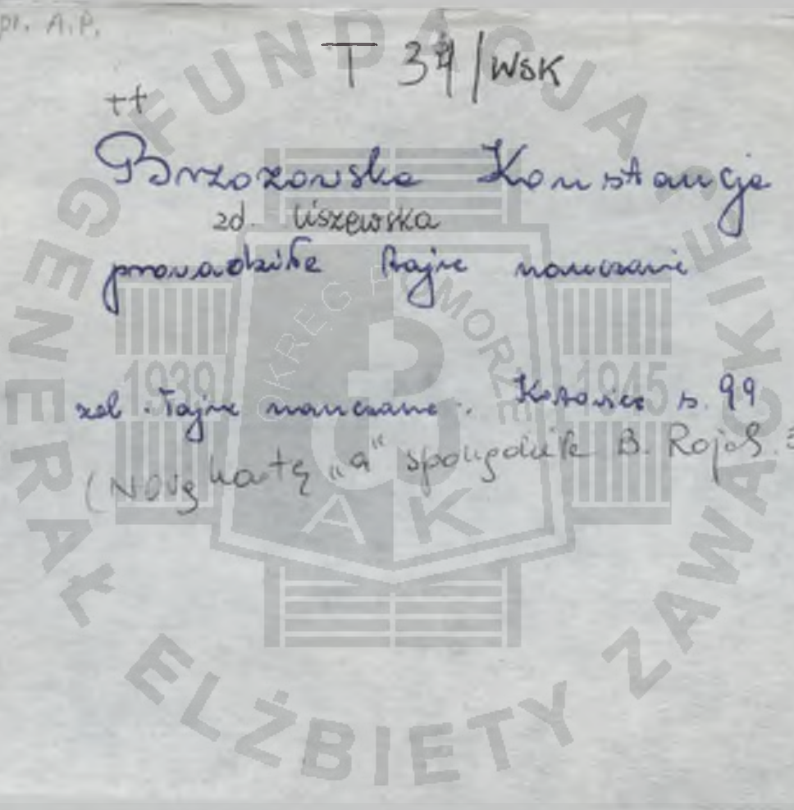
++

Ponzońska Konstancja
20. Wiszewska

prawaokulne Tajne nauce

1939 1945
zel. Tajne nauce. Konstancja b. 99

(NOV kartę "a" spougdzie B. Rojaš. 3.02.2014)

BRZOZOWSKA Konstancja

